

28. juni 2007

**DANSK
HANDICAP
FORBUND**

Hans Knudsens Plads 1A
2100 København Ø
tlf. 39 29 35 55
fax 39 29 39 48

dhf@dhf-net.dk
www.dhf-net.dk
Giro: 600-3435

Til: Erhvervs- og Byggestyrelsen
Att. Camilla Springborg
Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København Ø
cas@ebst.dk

Ang.: **Bygningsreglement 2007**

Hermed fremsendes Dansk Handicap Forbund / Bygge- og Trafikpolitisk Udvalgs kommentarer til Erhvervs- og Byggestyrelsens lynhøring vedr. Bygningsreglement 2007. Se også vedl. bilag med kommentarer og forslag til redigering af tekster.

Idet vi henviser til Dansk Handicap Forbunds (DHF) kommentarer af 4/2 2007 hermed supplerende:

1. 2.6.2 Parkeringsarealer

Undgå "bør"-terminologien, da den virker dæmpende på viljen til at efterleve reelle behov. Se bilag for ændringsforslag.

2. 2.6.3. stk. 2 - Adgangs - og tilkørselsarealer

Vi går ud fra at stk. 2 om adgangsarealer uden niveauspring bevares uændret. Samme for andre ikke-nævnte kapitler såsom 3.1 stk. 1, m.fl.

2.6.2. stk. I vejledningsteksten anbefales tilføjet henvisning til Vejdirektoratets vejregel: "Færdselsarealer for alle".

3. 3.1 Generelt

Stk. 3

Da det ikke er ok at en lovgivning udelukker kørestolsbrugere fra sommerhusferiemarkedet anbefaler vi flg. ændring til kravteksten:

"Sommerhuse *opført til eget brug* i sommerhusområder er ikke omfattet af bestemmelserne i dette kapitel".

Der opføres også sommerhusområder/feriecentre/feriebyer med aktivitetscentre som investeringsobjekter.

4. 3.2 Adgangsforhold / Tilgængelighed

3.2.1 Generelt

Ikke acceptabelt

DHF kan ikke acceptere, at kravet om niveaufri adgang til enheder og fx fælles faciliteter inde i bygningen tilsyneladende kun skal gælde, hvor der er "fælles adgangsveje".

Terminologien "fælles adgangsveje" har i årtier været genstand for forvirring og tolkemuligheder.

Som tidligere lovet af EBST under høringsforløbet *skal det præciseres i lovtæksten om adgangsforhold i den generelle del, at kravet om niveaufri adgang skal sikres også inde i bygningen ved forskudte planer i stueetager og andre etager og uanset om der er "fælles adgangsvej" eller ej.*

Der er vigtigt at det nye BR i fremtidens byggeri skal kunne løse det omfattende problem, at vi som kørestolsbrugere fx lige netop kan komme indenfor døren i en butik eller et turistkontor, men få meter efter sidder foran en effektiv afspærring på 2 trin op eller ned til det egentlige butiksareal.

Vi anbefaler tilføjet flg. til 3.2.1 stk. 1 - kravtekst:

"Bygningers adgangsforhold skal sikre tilgængelighed for alle. Til hver bolig og anden enhed skal der være adgang *både* direkte fra det fri *og* via fælles adgangsvej fra det fri.

Adgangsveje skal give niveaufri adgang og indgang til og i alle enheder og funktioner på hver af bebyggelsens etager, herunder til fælles faciliteter, forskudte planer, mv."

Da vi for ofte oplever, at kommuner og byggesagsbehandlere ikke mener, BRs tilgængelighedskrav gælder for privat byggeri som fx erhvervslokaler, værksteder og fabriksbygninger anbefaler vi flg. medtaget i vejledningsteksten under den generelle del:

Forslag til 3.2.1 stk. 1 - vejledningstekst

Kravet om niveaufri adgang og indgang gælder alle bygninger på en ejendom og alle adgange og indgange til og i en bygning - herunder til terrasser, altaner, fælles faciliteter, og lignende".

Kravet skal eksempelvis overholdes ved opførelse og indretning af boliger - herunder enfamiliehuse, fælleshuse, posthuse, biblioteker, kirker, rådhus og sygehuse, helseklinikker (læger, fysioterapeuter etc.), børneinstitutioner, uddannelsesinstitutioner, hoteller, restauranter og caféer, kontor- og administrationsbygninger, fabriksbygninger og andre erhvervslokaler som værksteder, pengeinstitutter, supermarkeder og butikker, biografer, auditorier, koncertsale, museer og lignende bygninger til kulturelle formål. Kravene skal også sikres i forbindelse med opstilling af gadetoiletter eller anlægelse af andre offentlige toiletfaciliteter.

Herudover anbefaler vi præciseret i vejledningsteksten, at trappelifte, løse ramper og skrånstillede skraberiste ikke opfylder bestemmelsen om niveaufri adgang inde i bygningen.

Stk. 2

Ændringsforslag kravtekst:

.....
.....

Porttelefoner og tilkaldeanlæg skal *have en max. betjeningshøjde på 0,9 - 1,2 m* og skal have en sådan udformning, at

I vejledningsteksten anbefales henvisning til EBSTs "Faktark om handicap-tilgængelige konstruktioner og anlæg".

Herudover foreslår vi anskueliggjort i SBI-anvisningen standarderne for porttelefoner og tilkaldeanlæg samt i øvrigt standarderne for tilgængelige betjeningsforhold - herunder betjeningshøjde, mv. for kørestolsbrugere.

Stk. 3

Ændringsforslag, da pladskravet er nødvendigt for at kunne nå dørhåndtaget uanset om døren åbner mod personen eller ej:

"Døre skal have en fri passagebredde på mindst 0,77 m jf. DS/EN 14351.

Der skal være mindst 0,5 m fri plads ved siden af døren modsat dens hængselside. Højden af dørtrin må højst være 25 mm.

Stk. 4

For at undgå fejltolkning foreslås flg. ændring til afsnit vejledningsteksten:

"Lempelsesmuligheden omfatter ikke huse som anvendes helt eller delvist til liberalt erhverv. Her tænkes på erhverv, der sædvanligvis udøves i forbindelse med bolig såsom frisør, ejendoms-, advokat-, revisor-, arkitektvirksomhed og lignende samt klinikker, dagpleje og lignende".

5. 3.2.2 Fælles adgangsveje

Se pkt. 4 i dette notat.

Det er klart ikke nok at kunne komme frem til en enhed - det skal sikres at alle kan bruge alle funktioner i en enhed - herunder boliger (hemse er naturligvis undtaget fra kravet).

Ændringsforslag til stk. 2 - kravtekst:

Ligesom alle adgangsveje og indgange generelt skal også "fælles adgangsveje" give niveaufri adgang og indgang til og i alle enheder og funktioner på hver af bebyggelsens etager, herunder til evt. forskudte planer. osv.

Tagterrasser skal med uanset om der er elevatoradgang

Vi fraråder at tagterrasser undtages fra kravet, da det vil være for ærgerligt med trin og trapper, når og hvis der efterfølgende installeres elevator i bygningen. Så slet sætningen om fritagelse for kravet, hvis der ikke er adgang hertil med elevator.

Herudover anbefaler vi præciseret i vejledningsteksten, at trappelifte, løse ramper og skråtstillede skraberiste ikke opfylder bestemmelsen om niveaufri adgang inde i bygningen.

Stk. 5

Vi anbefaler tilføjelse af et nyt afsnit to i kravteksten:

"I bygninger med 2 etager og derover, som indeholder liberalt erhverv, skal installeres mindst én elevator, der kan betjene hver etage."

Manglende lovkrav her vil indebære forskelsbehandling, som vil stride mod FNs nye konvention.

6. 3.2.3 Værn

Ændringsforslag til stk. 1 - vejledningstekst:

..... Ramper med en hældning fra 1:20 - 1:25 suppleres med håndlister.
Ramper med mindre hældning end 1:25 kan etableres uden håndlister.
Brede trapper

7. Boliger

3.3.2 Bade- og wc-rum

Ændringsforslag til vejledningstekst:

(3.3.2. stk. 1) "Kravet kan opfyldes med en fri afstand ud for installationer som håndvask og wc på mindst *1,3 m*. En større fri afstand på *helst 1,5 m* øger komfort og *anvendelighed for alle*."

For en hensigtsmæssig indretning for *mennesker med bevægelsehandicap henvises til DS 3028: "Tilgængelighed for alle"*.

8. Nyt punkt med krav om adgang til boligens altaner

I forhold til de udmeldinger vi har fået er det uforståeligt, at EBST ikke har formået at få en klar bestemmelse med om niveaufri adgang til altaner i boliger. Problemet ligger i formuleringen, at der skal være niveaufri adgang til alle enheder via fælles adgangsvej. En bolig er en enhed, hvor der ikke er fælles adgangsveje. Derfor foreslår DHF som tidligere nævnt, at der skal være adgang til alle funktioner - herunder til altaner og lignende på samtlige etager.

9. 3.4 Andre bygninger end beboelsesbygninger

3.4.1 Generelt

Stk. 1 anbefales slettet, da det er unødvendigt og vil give anledning til skøn og tolkninger.

Hvilke bygninger kan der være tale om?

Det er vigtigt enten at ændre til en henvisning til samme regelsæt som for hoteller kap. 3.4.6. stk. 1, 2, 3, 4 og 5 eller at tilføje til hotelkapitlet moteller, vandrerhjem, ferieboliger, og lign., da vi med denne henvisning til 3.3 for boliger med fx 1,1 m foran installationer risikerer at få nye bygninger med overnatning, som vil udelukke/diskriminere kørestolsbrugere på moteller, vandrerhjem, ferielejligheder, evt. sygehuse, m.fl. Vigtigt at få ændret -

Stk. 5

Indretning af handicaptoiletter som lovkrav

Vi påskønner og finder det meget vigtigt, at de 7 punkter til indretning af et handicaptoilet i bygninger generelt i kap. 3.4.1. stk. 5 samt i kontor- og administrationsbygninger i kap. 3.4.4. stk. 4 nu er medtaget som egentligt lovkrav. Stor tak for det.

Forslag til ændret tekst-indledning i 3.4.1. stk. 5 - kravtekst:

Da det ikke er ok, at Bygningsreglementet med det nuværende tekstforslag vil udelukke toilet mulighed for arbejdstagere med handicap, anbefaler vi fortsat at 3.4.1. stk. 5 ændres til flg. tekst:

På de etager i en bygning, hvor der indrettes wc-rum, *som er offentligt tilgængelige eller er til brug for de i bygningen beskæftigede*, skal mindst et af disse rum overholde kravene i pkt. 1 - 8. WC-rum, som er indrettet efter nr. 1 - 8, *skal indrettes i stueetagen og andre etager med adgang* via elevator *eller løfteplatform med lodret løft*. Herefter de 8 punkter....

De oprindelige 7 punkter foreslås tilføjet et nyt punkt med baggrund i at vi som kørestolsbrugere ofte ikke har tilstrækkelig manøvre- og drejeplads foran døren til wc-rum.

Ny: Foran dør til wc-rum skal der være et frit manøvreareal på diameter 1,5 m fri af dørens opslagsareal.

Stk. 7

Publikumspladser for kørestolsbrugere

Vi påskønner medtagelse af vores forslag om krav til indretning af kørestolspladser, da det vil sikre os adgang til bygningens oplevelsesdel.

I vejledningsteksten foreslår vi tilføjelse af auditorier og teksten ændret til:

(3.4.1, stk. 7) Bestemmelsen omfatter koncertsale, biografer, teatre, kirker, *auditorier*, idrætsanlæg *og lign.*, hvor der er fastmonterede publikumspladser. Publikumspladser for kørestolebrugere *fordeles* blandt de øvrige tilskuerpladser *og med mulighed for at sidde sammen med ledsager(e)*.

Et passende antal er min. 1% af det samlede antal pladser, dog minimum to pladser.

10. 3.4.4 WC-rum

Se anbefaling af kravtekst og vejledningstekst som i 3.4.1. stk. 5.

11. 3.4.6 Hoteller, mv.

Vi anbefaler flg. tilføjelse til kravtekst (se også stk. 3.4.1 stk. 1)

Stk. 1

Ved hoteller, kroer, *moteller, vandrerhjem, ferielejligheder* og lignende bygninger skal mindst hver femte

Stk. 2

Det er uacceptabelt og vil virke diskriminerende, at der ikke skal være ét eneste fuldt tilgængeligt værelse, hvis der er under 10 overnatningspladser.

Vi anbefaler flg. ændring til kravtekst i stk. 2:

Ved byggeri efter stk. 1 med *op til 10 sengepladser skal minimum 1 sengeplads* med tilhørende WC- og med tilhørende WC- og bade faciliteter indrettes med fuld tilgængelighed for personer i kørestol. *Ved byggeri efter stk. 1 med 10 - 20 sengepladser skal min. 2 sengepladser* med tilhørende WC- og bade faciliteter indrettes med fuld tilgængelighed for kørestolsbrugere. Ved byggeri efter stk. 1 med 21 - 40 sengepladser skal *yderligere* minimum 2 sengepladser med tilhørende WC- og bade faciliteter indrettes med fuld tilgængelighed for kørestolsbrugere.

Ændringsforslag til vejledningstekst for 3.4.5 stk. 2:

Indretning af tilgængelige sengepladser med tilhørende WC- og baderum *sker* ved:

At der er et frit gangareal på min. 1,5 m foran badeværelses - og værelsesdør.

At der er niveaufri adgang til værelset og til wc- og baderum

At der er et frit manøvreareal med en diameter på 1,5 m *foran wc* og fri af

...

osv.

osv. frem til badefaciliteter

At der er etableret en løsning, som sikrer at kørestolsbrugere kan benytte badefaciliteterne (Opklappelig brusesæde med armstøtter og brusearmatur, der kan nås fra siddende stilling på brusesædet). Slet løsningen med udlån af en badestol, da de fleste kørestolsbrugere ikke kan bruge den ved egen hjælp.

En skitse anbefales. Se DHFs huskeliste for "Indretning af handicaptoliet med bademulighed" på www.dhf-net.dk

Stk. 4

Det er ikke acceptabelt, at kravet om fuldt tilgængelige værelser stopper ved etablering af 10 fuldt tilgængelige sengepladser.

Et eksempel: der opføres et hotel med 400 værelser (typisk med 800 sengepladser). Heraf følger, at der så bliver 5 værelser med dobbeltsenge (typisk 10 sengepladser), som kan anvendes af kørestolsbrugere. Det betyder at Danmark fortsat ikke kan afholde større konferencer, hvor mange kørestolsbrugere kan deltage. Dette er diskrimination.

Stk. 5

Ændringsforslag til kravtekst for 3.4.5 stk. 5

Altaner i forbindelse med værelser som nævnt skal udføres så de kan anvendes af *gæster med handicap, herunder kørestolsbrugere.*

Ændringsforslag til vejledningstekst stk. 5:

Skal uddybes - niveaufri - min. dybde 2 m, fri dørbredde min. 77 cm, osv.

12. Kapitel 4 eller 8 Konstruktioner eller installationer

Vi går ud fra at BR-kravet stadig gælder: "Konstruktioner og anlæg, som indeholder brugerbetjente funktioner, såsom IT-standere, betalings- og selvbetjeningsautomater og lignende anlæg skal udføres, så de kan benyttes af mennesker, hvis funktionsevne er nedsat".

8.1 Generelt

Udskift i hele dokumentet "handicappede" med "mennesker med handicap".

Med venlig hilsen
p.u.v.

Claus Bjarne Christensen
formand

Lena Nielsen
næstformand

Bilag

Kommentarer og ændringsforslag til BR 07 lynhøring.

Kopi

DSI v./ Carsten Graversen, Kløverprisvej 10 B, 2650 Hvidovre
cag@handicap.dk